

Česká botanická společnost, z. s.
Benátská 2, 128 00 Praha 2
IČO: 00444553

e-mail: sekretariat@botanospol.cz

Spolek zapsaný u Městského soudu v Praze, odd. L, vložka 1119

Stanovisko České botanické společnosti k ohrožení přírodních biotopů nadměrnými stavy zvěře v chráněných územích

Česká botanická společnost, z. s., vědecká společnost při Akademii věd České republiky sdružující přes 600 členů, kteří se aktivně věnují botanice včetně jejích aplikací v ochraně přírody, upozorňuje na zhoršující se stav přirozených biotopů v důsledku neúměrně vysokých stavů zvěře.

V posledních letech zasáhlo Českou republiku několik období výrazného sucha. Nedostatek srážek během vegetačního období v kombinaci s oteplováním klimatu se projevuje snížením velikosti populací mnoha druhů rostlin a celkově nižší produkcí rostlinné biomasy. V zemědělství snižuje výnosy plodin. V přírodních biotopech jsou však rostliny zároveň ovlivňovány působením zvěře. Její stavy určují zákony a další předpisy o myslivosti a podle těchto předpisů by je měla regulovat myslivecká sdružení a další myslivečtí hospodáři, nikoliv dynamicky se měnící úživnost vegetace.

Početní stavy na většině lokalit neodpovídají úživnosti prostředí a jsou místy až mnohonásobně větší, což velmi negativně ovlivňuje vegetaci. Ve fragmentované krajině nejsou zvířata schopna pokles úživnosti vegetace kompenzovat přesuny mezi různými lokalitami. Navíc se zvěř na některých citlivých přírodních stanovištích v různých obdobích roku shromažďuje a trvale poškozují nejen vegetaci, ale celý ekosystém.

Působení zvěře se výrazně projevuje v málo produktivních biotopech teplých oblastí (např. v úzkolistých suchých trávnících a teplomilných doubravách), z nichž mnohé jsou na seznamu prioritních stanovišť v příloze I evropské směrnice o stanovištích (92/43/EHS). Jejich lokality jsou tudíž chráněny podle legislativy Evropské unie v soustavě evropsky významných lokalit Natura 2000. Zvěř v těchto biotopech nadměrně spásá charakteristické druhy bylin a dřevin, na jejichž místo se šíří druhy přizpůsobené častému narušování, z nich část je nepůvodní v daném biotopu a někdy i geograficky nepůvodní v České republice. Dochází tak k závažnému poškození a ztrátě biologické hodnoty těchto biotopů a poškozování předmětů ochrany chráněných území.

Snad nejhorší měrou se vliv zvěře projevuje v oborách. Studie zpracovaná členy České botanické společnosti v oborách Bulhary a Klentnice v evropsky významné lokalitě (EVL) Milovický les v chráněné krajinné oblasti Pálava (v plném znění [zde](#)) ukazuje, že vysoké stavy zvěře v oborách mají extrémně negativní vliv na stav přírodních biotopů, což se projevuje úbytkem až vymizením pro tyto biotopy charakteristických druhů rostlin, z nichž velká část je zvláště chráněna podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. Podobně jako lesy v EVL Milovický les se mnoho prioritních stanovišť, která jsou vážně poškozena zvěří, nachází na pozemcích obhospodařovaných podnikem Lesy České republiky. Nejde tedy o soukromý majetek, ale o majetek státní, který spravuje státní podnik, jenž se opakovaně hlásí k principům trvale udržitelného rozvoje a ochrany přírody.

Proto považujeme za nezbytné, aby v oborách zahrnujících cenné biotopy byly ve spolupráci se státní ochranou přírody stanoveny stavy zvěře tak, aby nebyly poškozovány jednotlivé složky ekosystému a předměty ochrany, a to na základě objektivního monitoringu. Dále je nutné i ve volné krajině dodržovat kmenové stavy zvěře. Za jejich nedodržení by měla být zodpovědná myslivecká sdružení a měly by být stanoveny efektivní postupy zabráňující překročení nastavených limitů.

V Praze 23. dubna 2021 (schváleno hlavním výborem České botanické společnosti)

prof. Karel Prach, předseda České botanické společnosti

Příloha: fotografická dokumentace

Úpatí Havraní skály u Sebuzína (Evropsky významná lokalita Porta Bohemica v CHKO České středohoří), původně biotop T3.3D – úzkolisté suché trávníky. V důsledku dlouhodobého narušování bylinného patra zvěří a okusu trsnatých stepních trav se zde rozšířily ruderalní druhy užanka lékařská a hadinec obecný, což výrazně zmenšilo biologickou hodnotu přírodního stanoviště (květen 2020).

Obora Bulhary (Evropsky významná lokalita Milovický les v CHKO Pálava), prioritní biotop L6.1 – perialpidské bazifilní teplomilné doubravy. Pastva oborní zvěře zničila bylinné a keřové patro, a tedy degradovala biologickou hodnotu přírodního stanoviště (květen 2020).